

UPPSALA
UNIVERSITET

BESLUT

2024-11-26 Dnr UFV 2024/1544

Landsbygds-och infrastrukturdepartementet

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress

Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare

Magnus Ödman

Telefon

070-167 91 42

www.uu.se

magnus.odman@uu.se

Remiss av Betänkande Stärkt kontroll av fusk i livsmedelskedjan (SOU 2024:44)

Beslut

Härmed beslutas

- att Uppsala universitet överlämnar bifogat expertyttrande som sitt svar på rubricerad remiss.

Bakgrund

Uppsala universitet har anmodats lämna yttrande över rubricerad remiss. Bifogat expertyttrande har utarbetats av professor Olle Lundin, juridiska institutionen.

Beslut i detta ärende har i rektors frånvaro fattats av undertecknad prorektor i närvaro av universitetsdirektör Caroline Sjöberg, efter föredragning av utbildningsledare Magnus Ödman. Närvarande därutöver var akademiombudsman Per Abrahamsson och Uppsala studentkårs ordförande Elsa Ewert.

Coco Norén

Magnus Ödman

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2024-11-26 Dnr UFV 2024/1544

Landsbygds-och infrastrukturdepartementet

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress

Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare

Magnus Ödman

Telefon

070-167 91 42

www.uu.se

Magnus.odman@uu.se

Remiss av Betänkande Stärkt kontroll av fusk i livsmedelskedjan (SOU 2024:44)

Uppsala universitet har anmodats lämna yttrande över rubricerad remiss. Följande expertyttrande har utarbetats av professor Olle Lundin, juridiska institutionen.

Kort sammanfattning

Utredningen föreslår att kontrollen av livsmedelskedjan förstärks avsevärt. I betänkandet föreslås bland annat att vissa centrala statliga förvaltningsmyndigheter ska få avsevärda resursförstärkningar och att de i vissa fall ska sköta den operativa tillsyn som idag sköts helt av kommunala tillsynsmyndigheter, åtminstone på vissa områden. Uppsala universitet avstyrker förslaget i denna del.

Utredningen föreslår också att högre och effektivare sanktionsavgifter avseende fusk i livsmedelskedjan ska införas. Uppsala universitet tillstyrker förslaget i denna del.

Utredningens förslag

Av utredningens analys framgår att en förstärkning av tillsynen både är nödvändig och välkommen. Det finns dock ett stort problem av rättslig natur med förslaget i betänkandet. Det föreslås att exempelvis Livsmedelsverket ska kunna ta över tillsynsärenden från de kommunala tillsynsmyndigheterna, i vilket skede som helst under ärendehandläggningen. Syftet är lovvärt, att den statliga myndigheten ska kunna ta över mer komplicerade och kanske resurskrävande ärenden från de kommunala tillsynsmyndigheterna. Konstruktionen, att en myndighet kan ta över ett pågående ärende från en annan myndighet, är dock svårförenlig med den konstitutionella självständighetsprincipen i 12 kap 4 § regeringsformen. Där stadgas att

”Ingen myndighet, inte heller riksdagen eller en kommuns beslutande organ, får bestämma hur en förvaltningsmyndighet i ett särskilt fall ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot en enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag.”

Någon analys av förslagets förenlighet med självständighetsprincipen finns inte i betänkandet.

YTTRANDE

2024-11-26 Dnr UFV 2024/1544

Det finns redan idag en möjlighet enligt t.ex. livsmedelslagen att överflytta kontrollansvar från exempelvis en kommun till Livsmedelsverket. En sådan överflyttning kan ske innan ett tillsynsärende uppstått hos kommunen och rör exempelvis särskilt stora eller komplicerade tillsynsobjekt. Då ett tillsynsärende uppstått är det däremot inte förenligt med självständighetsprincipen att Livsmedelsverket tar över ett pågående ärende hos den kommunala myndigheten, Det är dock innebörden av utredningens förslag. Det finns således konstitutionella hinder för att genomföra förslaget och Uppsala universitet avstyrker därför förslaget i den delen.

Den andra delen av utredningens förslag är att införa högre och effektivare sanktionsavgifter avseende fusk i livsmedelskedjan. Den delen synes oproblematiske från ett rättsligt perspektiv och det tillstyrks av Uppsala universitet.